

Prof. dr hab. Elżbieta Mikiciuk-Olasik

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Wydział Farmaceutyczny jest jednostką organizacyjną Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Administracyjnie podzielony jest na 9 katedr, w skład których wchodzi 22 zakłady (Zakład Farmakogenetyki, należący do Katedry Biofarmacji, wykonuje zadania dydaktyczne dla Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa).

Na Wydziale pracuje 159 nauczycieli akademickich, w tym 31 samodzielnych pracowników naukowych. Obciążenie dydaktyczne za miniony rok akademicki wynosiło średnio 340 godzin dydaktycznych dla jednego nauczyciela.

Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego prowadzi zajęcia na kierunkach farmacja, analityka medyczna oraz kosmetologia. Kierunki te uzyskały akredytację zarówno Państwowej Komisji Akredytacyjnej, jak i Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych (farmacja odpowiednio do 2011 roku i do 2010 roku; analityka medyczna do 2011 roku i do 2009 roku; kosmetologia do 2013 roku)

Zajęcia na kierunku farmacja prowadzone są w trybie stacjonarnym i wieczorowym, a na kierunku analityka medyczna w trybie stacjonarnym.

Studia na kierunku kosmetologia są studiami dwustopniowymi. Po uzyskaniu tytułu zawodowego licencjata kosmologa w trybie stacjonarnym, wieczorowym lub zaocznym, absolwent może kontynuować naukę na Wydziale na uzupełniających studiach magisterskich.

Jednostki organizacyjne Wydziału uczestniczą w kształceniu studentów innych wydziałów na kierunkach zdrowie publiczne i ratownictwo medyczne.

W strukturze Wydziału Farmaceutycznego naszego Uniwersytetu istnieje Oddział Kształcenia Podyplomowego. W 2004 roku Wydział uzyskał akredytację Ministra Zdrowia na prowadzenie specjalizacji i szkoleń dla farmaceutów, co dało nam prawo do prowadzenia specjalizacji z farmacji aptecznej i toksykologii, oraz szkoleń ciągłych dla farmaceutów, pracujących w aptekach i hurtowniach.

Ponadto Oddział Kształcenia Podyplomowego prowadzi szkolenie specjalizacyjne dla diagnostów laboratoryjnych, dwusemestralne studia podyplomowe z farmacji medycznej oraz, uruchomione w roku akademickim 2008/2009, czterosemestralne zawodowe studia podyplomowe z analityki medycznej.

Farmacja dziś i jutro

Rozwój kształcenia

Działalność Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi powinna jak najszybciej osiągnąć standardy ponadprzeciętnych wydziałów, kształcących farmaceutów w uczelniach UE i USA.

Jak to osiągnąć?

Dydaktyka

1. Zapewnienie pełnej realizacji standardów nauczania poprzez udostępnienie studentom szczegółowych treści kształcenia każdego przedmiotu (wykłady i seminaria).
2. Wyposażenie laboratoriów w niezbędną aparaturę w celu poprawy jakości kształcenia umiejętności.
3. Wykonywanie prac magisterskich w ramach zadań statutowych i badań własnych poszczególnych jednostek.
4. Intensyfikacja działania kół naukowych, uwzględniająca indywidualne zainteresowania studentów. Koła naukowe, w których wyniki pracy będą udokumentowane publikacjami w czasopiśmie z listy filadelfijskiej powinny uzyskiwać dodatkowe finansowanie.
5. Zaangażowanie studentów w realizację projektów naukowych.
6. Zorganizowanie studium doktoranckiego przy Wydziale Farmaceutycznym.

Ocena kosztochłonności nauczanych przedmiotów powinna być punktem wyjścia w pracach dotyczących realizacji zadań. Powinno się dokonać, relatywnego do prowadzonego przedmiotu, przydziału środków finansowych na dydaktykę, uwzględniającego kosztochłonność ćwiczeń w laboratoriach.

Badania naukowe

1. Etap I – osiągnięcie poziomu naukowego najlepszych zakładów (naszych odpowiedników) na wydziałach farmacji w uczelniach polskich.

Etap II – osiągnięcie poziomu naukowego, gwarantującego publikowanie prac w czasopiśmie mających Impact Factor.

2. Zorganizowanie, będącej w gestii dziekana, Wydziałowej Pracowni Unikalnej Aparatury z nieograniczoną dostępnością do tej aparatury:

- NMR (w fazie stałej i ciekłej) z detektorem spektroskopii MS, 900 MHz,
- spektrometr dyspersyjny fluorescencji rentgenowskiej,
- aparat IR z transformacją Fouriera,
- aparat do skaningowej kalorymetrii różnicowej (DSC),
- chromatograf cieczowy z tandemowym spektrometrem mas LC-MS/MS,
- aparat do różnicowej analizy termicznej (analizator termograwimetryczny - DTA),
- aparat do analizy w bliskiej podczerwieni (NIR).

Polityka patentowa

Patenty w przemyśle farmaceutycznym są niezwykle trudnym i skomplikowanym procesem, który nie gwarantuje sukcesu finansowego. Patent zwykle zostaje złożony przed rozpoczęciem szerokich badań biologicznych, niezbędnych dla nowego leku (badanie toksyczności, metabolizmu itp.). W większości krajów patenty tracą ważność po dwudziestu latach. Znaczna część okresu ochronnego wynalazku jest stracona, ponieważ pochłaniają go badania naukowe, biologiczne, kliniczne i wreszcie prawne uwarunkowania. Wszystkie te czynności pochłaniają od 6 do 10 lat wyteżonej pracy. W niektórych przypadkach okres ten niebezpiecznie się wydłuża i w tych przypadkach firmy mogą wycofać się z prowadzenia badań, ponieważ czas ochrony patentowej wydaje się zbyt krótki dla osiągnięcia zysków. Opis ten przedstawia jasno kwestię patentów i okoliczności, niesprzyjające sukcesowi komercyjnemu. Patent można uzyskać dla danej substancji, zastosowania leczniczego, względnie sposobu jej wytwarzania, a najlepiej dla tych wszystkich składników. Patentowanie samej metody syntezy daje nam słabą ochronę patentową.

Uczelnia nie jest w stanie pokryć pełnych kosztów badań biologicznych potencjalnego nowego leku, które pochłaniają dziesiątki milionów dolarów. Dlatego też wydaje się, że powinno się pozyskiwać partnerów w przemyśle farmaceutycznym, finansujących te kosztowne badania

w zamian za współwłasność patentu. Wprowadzony do leczenia w 1994 roku paklitaxel (Taxol®), w pierwszych fazach (badania rozpoczęto w 1954 roku) był finansowany przez rząd amerykański, ale badania biologiczne przejęła na siebie wyłoniona w wyniku konkursu firma farmaceutyczna, która w zamian za finansowanie kosztownych badań miała prawo do czerpania ewentualnych zysków.

Kosmetologia

Proponowane zmiany:

1. Długofalowe

Studia stopnia I przygotowują absolwenta do pracy w gabinecie kosmetycznym, a studia stopnia II tylko pogłębiają to przygotowanie. Obecnie trudno mówić o jakimkolwiek przygotowaniu absolwenta studiów magisterskich do dalszej pracy naukowej. Program nauczania wymaga poważnych zmian już od poziomu licencjatu. Zmiany te np. powinny polegać na wyborze jednej z trzech specjalizacji (trzeci rok studiów): 1) kosmetologii (tylko dla absolwentów pragnących pracować w gabinecie kosmetycznym – nie wszyscy absolwenci studiów licencjackich chcą kontynuować naukę na studiach uzupełniających), 2) dermatologii estetycznej (dla absolwentów pragnących kontynuować studia II stopnia ukierunkowane na dermatologię), 3) chemię i technologię kosmetyków (dla absolwentów pragnących po ukończeniu studiów podjąć pracę w zakładach, produkujących kosmetyki, lub podjąć studia stopnia II, ukierunkowane na technologię wytwarzania preparatów kosmetycznych). Wybór odpowiedniej specjalizacji gwarantowałby lepsze przygotowanie absolwenta w określonej dziedzinie, co stwarzałoby realne możliwości prowadzenia prac badawczych i uzyskiwania odpowiednich stopni naukowych. Przygotowanie takich zmian wymaga zaangażowania całego środowiska i opracowania szczegółowego programu dla poszczególnych specjalizacji, jak również zakupu niezbędnego sprzętu do wyposażenia pracowni, w których mogłyby się odbywać zajęcia praktyczne.

2. Doraźne

a) Uporządkowanie systemu praktyk studenckich tzn.: ustalenie szczegółowej listy zagadnień objętych praktykami po odpowiednich latach, nawiązanie stałej współpracy z siecią gabinetów kosmetycznych, z którymi uczelnia zawierałaby umowy, zlecenie analizy prawnej w zakresie odpowiedzialności za możliwe szkody (zdrowotne), powstałe w wyniku działania studentów odbywających praktyki. W większości są to małe prywatne gabinety, których właściciele nie są ubezpieczeni od tego typu następstw działalności zawodowej, a status prawny praktykanta też chyba nie jest jasno określony.

b) Uzupełnienie zasobów bibliotecznych o fachową literaturę, począwszy od czasopism dla kosmetyczek poprzez podstawowe wybrane podręczniki z chemii, biochemii itd., chemii surowców kosmetycznych, czasopisma fachowe dla przemysłu kosmetycznego, zbiór dyrektyw COLIPA oraz sprzętu komputerowego w Bibliotece Wydziału Farmaceutycznego.

c) Doposażenie sal seminaryjnych w rzutniki multimedialne dla podniesienia jakości kształcenia – usprawnienie pracy dla wykładowców i możliwość przygotowywania prezentacji przez studentów z różnych dziedzin, w ramach trenowania umiejętności precyzyjnych wypowiedzi na zadany temat.

d) Aktywizację społeczną studentów kosmetologii (na wzór uczelni zachodnich), poprzez np. systematyczne akcje prowadzenia drobnych, bezpłatnych usług na rzecz np. mieszkańców domów opieki społecznej.

e) Położenie większego nacisku na badawczy element prac magisterskich.

Oddział Medycyny Laboratoryjnej kierunek Analityka Medyczna

Perspektywy rozwoju:

1. Analiza Struktury Oddziału Medycyny Laboratoryjnej.
2. Rozważenie zmiany struktury zatrudnienia pracowników, nie będących nauczycielami akademickimi (naukowo-techniczni, posiadający wpis na Krajową Listę Diagnostów Laboratoryjnych, a tym samym prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego), zatrudnionych w laboratoriach medycznych (przeniesienie na stanowisko nauczyciela zawodu, co spowoduje oszczędności z tytułu umów-zleceń za prowadzone zajęcia, np. w ramach praktycznej nauki zawodu).
3. Podniesienie praktycznego aspektu kształcenia studentów OML, uwzględniającego procedury laboratoryjne, stanowiące „złoty standard” w laboratoryjnej diagnostyce medycznej.
4. Konieczna modernizacja laboratoriów do zajęć praktycznych (może napisanie Grantu Europejskiego, biorącego pod uwagę projekt nowelizacji Ustawy o Szkolnictwie Wyższym „Budujemy na wiedzy”?), wyposażonych w Internet (konieczność nauczania studentów przesyłania wyników z laboratoriów na oddziały i kliniki w oparciu o programy komputerowe, kompatybilne z programami Narodowego Funduszu Zdrowia - wymóg konieczny dla uzyskania certyfikatu przez laboratorium na wykonywanie diagnostyki laboratoryjnej).
5. Kształcenie diagnostów laboratoryjnych jako przyszłych pełnomocników ds. zarządzania jakością w dużych, średnich i małych laboratoriach medycznych.
6. Konieczne dostosowanie standardów kształcenia w OML do standardów europejskich.
7. Modernizacja programu nauczania magistra analityki medycznej, uwzględniająca nabywanie umiejętności absolwentów OML jako potencjalnych pracowników w agencji oceny nowych technologii.

Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego

Obecnie Oddział realizuje następujące zadania:

I. W ramach kształcenia farmaceutów:

1. podyplomowe studia zawodowe w zakresie:
 - farmacja medyczna
 - farmakoekonomika i zarządzanie w ochronie zdrowia
 - opieka farmaceutyczna
2. specjalizacje dla farmaceutów:
 - specjalizacja z farmacji aptecznej
 - specjalizacja z toksykologii
3. Szkolenia ciągłe farmaceutów.

II. W ramach kształcenia podyplomowego w zakresie analityki medycznej:

1. podyplomowe studia zawodowe w zakresie analityki medycznej – nowość od 2008 r.
2. specjalizacje dla diagnostów
 - laboratoryjna diagnostyka medyczna
 - laboratoryjna genetyka medyczna
 - laboratoryjna transfuzjologia medyczna
 - laboratoryjna toksykologia medyczna – nowość od 2008 r.
 - mikrobiologia medyczna

Przyszłość:

1. Kolejne specjalizacje dla obu grup zawodowych

2. Egzamin wewnętrzny dla specjalizacji aptecznej dla farmaceutów w celu kontroli poziomu kształcenia.

3. Kursy internetowe: dla szkoleń ciągłych i specjalizacyjnych.

Problemy:

1. Brak jest dobrego systemu finansowania ze strony Ministerstwa Zdrowia; słuchacze, biorący udział w szkoleniach ciągłych, które są obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę, ponoszą znaczne koszty związane z kształceniem, co ogranicza ich zainteresowanie prowadzonymi szkoleniami.

2. Zainteresowanie kształceniem podyplomowym farmaceutów w znacznie mierze jest uzależnione od polityki promowania takiego wykształcenia przez system opieki zdrowotnej. Należy dążyć do zmiany prawa w tym względzie.

3. Szczupła baza lokalowa – ze względu na liczne kierunki kształcenia realizowane w systemie zaocznym Wydział ma ograniczone możliwości organizowania kolejnych kursów.

Budynek Wydziału Farmaceutycznego:

1. Bezzwłoczne uporządkowanie spraw własności gruntów na terenie Wydziału.

2. Generalny remont budynku obejmujący ocieplenie ścian, wymianę instalacji wodnej, kanalizacyjnej, c.o. i wyciągowej.

3. Remont generalny laboratoriów dydaktycznych i badawczych – wymiana wyciągów, stołów laboratoryjnych i wyposażenia.

4. Zbudowanie auli wykładowej mieszczącej 250 – 300 słuchaczy.

Większość z naszych planów nie będzie mogła być zrealizowana, jeśli nauczanie na farmacji nie uzyska realnego finansowania.

Na podstawie materiałów prof. dr hab. Elżbiety Brzezińskiej, dr hab. prof. UM Eligii M. Szewczyk, dr hab. prof. UM Janiny Grzegorzczak, prof. dr hab. Andrzeja Wróblewskiego, prof. dr hab. Justyna Ochockiego, dr hab. Krzysztofa Walczyńskiego.